

Klinisch toegepast onderzoek naar vroege herkenning en behandeling in de geestelijke gezondheidszorg – Ronde 3

Datum geplaatst: Begin Mei 2023

Deadline: 22 Juni 2023, 14.00 uur

Let op: dit betreft een subsidieronde op uitnodiging. Dit betekent dat u alleen een subsidieaanvraag kunt indienen als u eerder een projectidee binnen deze ronde heeft ingediend.

Inhoud

1. Samenvatting.....	1
2. Doel subsidieoproep	2
3. Voorwaarden en verplichtingen	3
3.1. Voorwaarden	3
3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?.....	3
3.1.2. Staatssteun voorkomen.....	4
3.2.3. Samenwerking en bijdrage van derden.....	4
3.2.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	5
3.2.5. Praktische voorwaarden.....	5
3.2. Verplichtingen.....	6
4. Beoordeling en prioriteitstelling.....	6
4.1. Relevantiecriteria	6
4.2. Kwaliteitscriteria.....	8
4.3. Beoordelingsprocedure en prioriteitstelling	9
5. Indienen.....	10
5.1 Indiening via Mijn ZonMw.....	10
5.2 Tips	10
5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag.....	11
5.4 Inhoudelijke vragen.....	11
5.5 Technische vragen	11
5.6 Downloads en links	11
6. Overige bijlagen.....	11
Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB.....	12

1. Samenvatting

Wie

Er kan subsidie worden aangevraagd voor klinisch toegepast onderzoek naar vroege herkenning en behandeling én het voorkomen of uitstellen van verergering van psychische problemen, in de geestelijke gezondheidszorg. Dit is de derde en laatste subsidieronde voor klinisch toegepast onderzoek binnen het Onderzoeksprogramma ggz.

Een subsidieaanvraag kan alleen door een Nederlandse onderzoeks- of zorginstelling worden ingediend. Samenwerking tussen een academisch centrum en minimaal 1 niet-academische instelling is verplicht binnen deze subsidieronde.

Let op: dit betreft een subsidieronde op uitnodiging. Dit betekent dat u alleen een subsidieaanvraag kunt indienen als u eerder een projectidee binnen deze ronde heeft ingediend.

Waarvoor

Het doel van deze oproep is om onderzoeken te selecteren die kennis opleveren over de (kosten)effectiviteit van zowel nieuwe als bestaande behandelingen en diagnostische interventies. Klinisch evaluatieonderzoek naar de (kosten)effectiviteit van bestaande, breed ingeburgerde, doelmatige zorg wordt ook wel 'zorgevaluatie' genoemd. Kennis die voortkomt uit klinisch toegepast onderzoek kan ondersteuning bieden bij het maken van zorginhoudelijke en beleidsmatige keuzes.

De categorisering van stoornissen wordt in deze subsidieronde losgelaten. Het gaat hier om onderzoek naar behandelingen, interventies en psychodiagnostiek gericht op psychische problematiek waarbij gefocust wordt op de onderliggende gemeenschappelijke processen en de ziektelast, in plaats van op de verschillende voorliggende uitingen daarvan. Oftewel, behandelingen en interventies die ongeacht een diagnose werkzaam kunnen zijn en psychodiagnostiek die aansluit bij het transdiagnostisch gedachtegoed.

Wat

In totaal is voor deze subsidieronde € 4.2 miljoen beschikbaar. Het maximaal aan te vragen bedrag per subsidieaanvraag is € 600.000,-, met een richtlooptijd van 5 jaar en een maximum van 7 jaar.

Wanneer

Ontvangst advies commissie	Begin mei 2023
Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	22 juni, 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	Medio juli 2023
Deadline indienen wederhoor	Medio augustus 2023
Selectievergadering	Medio september
Interviews en beoordelingsvergadering	Naar verwachting 19 september 2023
Besluit	Eind oktober 2023
Uiterlijke startdatum	31 december 2023

- Een interview is onderdeel van het beoordelingstraject van uw subsidieaanvraag. Van het interview wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt de geluidsopname vernietigd.

2. Doel subsidieoproep

U kunt subsidie aanvragen voor klinisch toegepast onderzoek naar vroege herkenning en behandeling én het voorkomen of uitstellen van verergering van psychische problemen, in de geestelijke gezondheidszorg. Het doel van deze oproep is om onderzoeken te selecteren die kennis opleveren over de (kosten)effectiviteit van zowel nieuwe als bestaande behandelingen en diagnostische interventies. Klinisch evaluatieonderzoek naar de (kosten)effectiviteit van bestaande, breed ingeburgerde, doelmatige zorg wordt ook wel 'zorgevaluatie' genoemd. Kennis die voortkomt uit klinisch toegepast onderzoek kan ondersteuning bieden bij het maken van zorginhoudelijke en beleidsmatige keuzes.

Het Onderzoeksprogramma ggz stimuleert onderzoek in de geestelijke gezondheidszorg, met als doel onnodig lange behandeltrajecten te voorkomen, de kwaliteit van leven, het herstellvermogen en het maatschappelijk functioneren van cliënten in de ggz te verbeteren én de kwaliteit en doelmatigheid van de zorg te bevorderen. Voor meer informatie, zie [onze programmapagina](#).

Binnen het Onderzoeksprogramma ggz zijn twee eerdere subsidierondes geweest die zich richten op klinisch toegepast onderzoek. Dit is de derde, en laatste, subsidieronde die voor dit type onderzoek gepland staat. De focus van deze ronde is bepaald op basis van actuele vragen en behoeftes. Deze vragen en behoeftes zijn verzameld tijdens een consultatiebijeenkomst die begin 2022 georganiseerd is, gebaseerd op de resultaten uit de tussentijdse evaluatie van het Onderzoeksprogramma ggz (mei 2022) en tot stand gekomen op basis van gesprekken met individuele ggz-partijen.

Vroege herkenning en behandeling

Veel psychische stoornissen ontstaan vroeg in het leven, met vaak levenslange gevolgen. Door vroeg in te grijpen kunnen psychische stoornissen mogelijk worden voorkomen. Ook kan door vroeg ingrijpen terugval of verergering van de psychische stoornis worden voorkomen. Vroeg en gericht ingrijpen kan hiermee lange trajecten verkorten en zo hoge zorgkosten reduceren.

Deze subsidieoproep richt zich niet op primaire preventie, maar is gericht op evaluatie van nieuwe of bestaande interventies en strategieën die in de praktijk worden ingezet om vroegtijdig psychische problemen te herkennen om de juiste zorg op de juiste plek te kunnen bieden. Die vroegtijdige herkenning kan in verschillende settings zijn: bijvoorbeeld bij de eerstelijns ggz, maar ook bij schuldhelpverlening of op school wanneer jongeren uitvallen. Het gaat hier om doelgroepen waarbij sprake is van psychische problematiek die een verhoogd risico hebben om in zorg te komen of reeds zorg ontvangen.

Transdiagnostisch / niet-stoornis specifiek onderzoek

In de eerdere twee subsidierondes voor Klinisch toegepast onderzoek in de ggz stonden specifieke stoornissen centraal.¹ De huidige oproep betreft de derde subsidieronde, waarbij deze categorisering wordt losgelaten.

Het gaat hier om onderzoek naar behandelingen, interventies en psychodiagnostiek² gericht op psychische problematiek waarbij gefocust wordt op de onderliggende gemeenschappelijke processen en de ziektelast, in plaats van op de verschillende voorliggende uitingen daarvan. Oftewel, behandelingen en interventies die ongeacht een diagnose werkzaam kunnen zijn en psychodiagnostiek die aansluit bij het transdiagnostisch gedachtegoed.

Klinisch toegepast onderzoek

Klinisch toegepast onderzoek is evaluatieonderzoek dat kennis oplevert over de (kosten)effectiviteit van nieuwe en bestaande therapieën, behandelingen of interventies. Uit de subsidieaanvraag moet duidelijk blijken dat er nog effectiviteitsvragen openstaan over de te onderzoeken zorg. Indien er nog vragen openstaan rondom de kosten, dienen ook de kostenaspecten in het onderzoek meegenomen te worden. De resultaten van de onderzoeken kunnen ondersteuning bieden bij de onderbouwing van richtlijnen, zorgstandaarden of beleidsmatige keuzes.

¹Ronde 1: Stoornissen in het psychospectrum, ontwikkelingsstoornissen, persoonlijkheidsstoornissen en depressieve-stemmingsstoornissen (2020);

Ronde 2: Angststoornissen, obsessieve-compulsieve stoornissen, verslavingsstoornissen, gedragsstoornissen en eetstoornissen (2021).

² Psychodiagnostisch onderzoek: een manier van onderzoek om na te gaan hoe je in elkaar zit en wat je sterke en minder sterke punten zijn op het gebied van intelligentie, persoonlijk functioneren en/of sociaal functioneren.

De volgende onderwerpen komen **wel** in aanmerking voor deze subsidieronde:

- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van een systematische benadering en psychodiagnostiek van psychische problemen.
- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van methodes waarmee psychische problemen vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden, zodat personen tijdig (toegang tot) de juiste hulp aangeboden kunnen krijgen. Vroege signalering bij kinderen en jongeren verdient daarbij bijzondere aandacht.
- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van methodes gericht op terugvalpreventie.
- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van inzet van bestaande digitale hulpmiddelen bij het vroegtijdig herkennen of behandelen van psychische problemen.
- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van vormen van substitutie van zorg: denk daarbij aan het inzetten van ervaringsdeskundigen en peer support, samenwerking met complementaire zorg of de inzet van eHealth in behandeltrajecten of zorgpaden.
- Onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van interventies gericht op mentale weerbaarheid, veerkracht, trauma en/of slaap.

Gelet op de stijgende vraag naar geestelijke gezondheidszorg vraagt ZonMw nadrukkelijk aandacht voor (kosten)effectiviteitsonderzoek van methodes die bijdragen aan duurzame vormen van geestelijke gezondheidszorg.

De volgende onderwerpen komen **niet** in aanmerking voor deze subsidieronde:

- Onderzoek naar primaire preventie.
- Onderzoek naar het ontstaan van stoornissen of mechanismen die ten grondslag liggen aan het effect van de behandeling. Dit type onderzoek is onder andere gefinancierd in de subsidieronde [Langlopend cohortonderzoek](#) van het Onderzoeksprogramma ggz.
- Onderzoek naar fundamentele of translationele vraagstukken in de ggz.
- Onderzoek naar dementie. Zie het [Onderzoeksprogramma Dementie](#).

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

3.1. Voorwaarden

Uw subsidieaanvraag moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

Let op! U kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als uw eerder ingediende projectidee in deze subsidieronde een positief advies tot uitwerken heeft gekregen. Overweegt u ondanks dit negatieve advies toch een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen? Dan verzoek ik u vriendelijk hierover zo spoedig mogelijk contact op te nemen via onderzoeksprogrammaggz@zonmw.nl zodat wij de subsidieaanvraag voor u open kunnen zetten.

3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

Een subsidieaanvraag kan alleen door een onderzoeks- of zorginstelling (zie [definitie onderzoekinstelling](#) en [definitie zorginstelling](#)³) worden ingediend. Uit de projectbeschrijving dient duidelijk naar voren te komen dat de inzet van publieke middelen gerechtvaardigd is.

³ **Zorginstelling:** een organisatorisch verband dat een toelating heeft als bedoeld in artikel 5, eerste lid Wet toelating zorginstellingen:

- Een organisatorisch verband dat behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie van instellingen die zorg verlenen waarop aanspraak bestaat ingevolge [artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg](#) of ingevolge een zorgverzekering als bedoeld in [artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet](#), moet voor het verlenen van die zorg een toelating hebben van Onze Minister.
- Een toelating kan aan instellingen met een winstoogmerk slechts worden verleend indien die instelling behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie.

Let op! Bij het indienen van een subsidieaanvraag geldt het volgende:

- De hoofdaanvrager dient afkomstig te zijn van een Nederlandse onderzoeks- of zorginstelling.
- De bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager dienen van dezelfde organisatie afkomstig te zijn.
- Uit de projectbeschrijving dient duidelijk naar voren te komen dat de inzet van publieke middelen gerechtvaardigd is.
- Samenwerking tussen een academisch centrum en minimaal 1 niet-academische instelling is verplicht binnen deze subsidieronde.

3.1.2. Staatssteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun⁴. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

De activiteiten die door middel van deze subsidieoproep gefinancierd kunnen worden, worden aangewezen als een DAEB in de zin van artikel 106 lid 2 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie. Er is sprake van marktfalen als het gaat om de uitvoering van een publieke taak die door de overheid wordt opgedragen, en die niet door de markt zelf tot stand komt.

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg, waaronder ggz-partijen op het gebied van wachttijden, laagdrempelige steunpunten, digitale zorg en cruciale ggz-zorg. Daarnaast zijn in het IZA ook afspraken opgenomen over de zorgkwaliteit, het verdelen van de werkdruk, de bereikbaarheid van de ggz buiten kantooruren en domeinoverstijgende samenwerking. Uit het IZA blijkt het algemeen belang van een goede toekomstbestendige en betaalbare zorg.

Om de doelen uit het IZA te bereiken is klinisch toegepast onderzoek nodig om de (kosten) effectiviteit van nieuwe of bestaande interventies en/of behandelingen te onderzoeken. Dit soort onderzoek wordt niet of onvoldoende door de markt zelf verricht. De ggz-instellingen zijn gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz) op basis van zorgproducten die deze instellingen leveren. Deze financiering biedt geen ruimte voor wetenschappelijk onderzoek. De markt biedt hierin geen uitkomst en er is dus sprake van marktfalen. Daarom is er een overheidsprinkel nodig om dit onderzoek te kunnen verrichten. Door middel van een subsidie kan dit soort onderzoek van de grond komen.

De binnen een project uit te voeren activiteiten worden voor deze subsidieoproep door ZonMw aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'). Dat betekent dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

3.2.3. Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

In de uitgewerkte subsidieaanvraag dient een uitgebreide begroting te worden ingediend. Uit de begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Dat het onderzoek wordt opgezet en uitgevoerd in een samenwerkingsverband, waarbij ten minste 1 academisch centrum samenwerkt met minimaal 1 niet-academische instelling.
- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die

⁴ Artikel 107 VWEU.

aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.

- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep.

ZonMw vraagt bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag een finale conceptversie (goedgekeurd door partijen, maar nog niet ondertekend) van de samenwerkingsovereenkomst op om de gemaakte afspraken te beoordelen op conformiteit met het toepasselijke Europese staatssteunrecht en de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw. ZonMw verleent de subsidie op voorwaarde dat de (concept)overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

3.2.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?

In totaal is voor deze subsidieronde € 4.2 miljoen beschikbaar. Het maximaal aan te vragen bedrag per subsidieaanvraag is € 600.000,-, met een richtlooptijd van 5 jaar en een maximum van 7 jaar.

Een looptijd van 7 jaar is mogelijk, mits goed onderbouwd. Denk hierbij aan:

- de noodzaak van een langere follow-up.
- studies met langdurige behandelingen, waardoor de gewenste follow-up periode niet binnen de 60 maanden ligt.

Een langere inclusieperiode wordt niet gezien als een goede onderbouwing voor een langere looptijd, indien de inclusie ook bereikt kan worden door het betrekken van meer centra.

Subsidiabele kosten

- Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000,- of meer naast de financiële eindverantwoordelijkheid ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.
- Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

3.2.5. Praktische voorwaarden

- Schrijf uw aanvraag in het Engels.
- als u een soortgelijke aanvraag al eerder bij ZonMw heeft ingediend, dient u dit te vermelden in de subsidieaanvraag. Bij geen of minimale aanpassing gaat ZonMw ervanuit dat het om dezelfde

aanvraag als de vorige keer gaat en kan ZonMw besluiten de subsidieaanvraag niet in behandeling te nemen (Artikel 4:6 Awb).

- subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de algemene subsidiebepalingen. Op de pagina [voorwaarden en verplichtingen](#) vindt u ook informatie over onder andere METC-verklaringen
- het is verplicht om bij een subsidieaanvraag een begroting toe te voegen. Het totaal aan te vragen bedrag mag niet meer dan 15% afwijken van het aangevraagde bedrag van het projectidee.
- reserveer tenminste 10% van het projectbudget voor verspreiding en implementatie. Neem dit op in uw begroting.
- bij de subsidieaanvraag dienen de volgende verplichte bijlagen te worden toegevoegd:
 1. bijlage 1: Nederlandse publiekssamenvatting, ten behoeve van de beoordeling door het cliënten en naastenpanel dat wordt gecoördineerd door MIND. U dient hiervoor het verplichte [format](#) voor de publiekssamenvatting te gebruiken.
 2. bijlage 2: Begroting in [ZonMw format](#)
 3. bijlage 3: In het geval uw studie een prospectieve klinische trial/cohort studie betreft, dient u een inclusieschema toe te voegen. U kunt hiervoor het [format](#) gebruiken, waarin u per kwartaal per centrum aangeeft wat de te verwachten instroom van deelnemers in de studie is.
 4. bijlage 4: Een systematische literatuurreview. Het gaat om een literatuuroverzicht waaruit de meest actuele stand van zaken uit de wetenschap blijkt op het onderwerp van uw aanvraag. De review is maximaal 2 A4 lang, exclusief literatuurlijst.
 5. bijlage 5: Gantt chart of vergelijkbare tabel met het tijdpad van uw project.
 6. bijlage 6: Finale conceptversie (goedgekeurd door partijen maar nog niet ondertekend) van de samenwerkingsovereenkomst om de gemaakte afspraken te beoordelen op conformiteit met het toepasselijke Europese staatssteunrecht en de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw. Op de [ZonMw website](#) kunt u een voorbeeld overeenkomst vinden.
 7. Bijlage 7: [Letters of commitment](#) per samenwerkende partij.
 8. Facultatief: maximaal 2 A4 aan afbeeldingen, tabellen of grafieken
NB: Het is niet toegestaan om tekst te verwerken in deze bijlage.

Wanneer een bijlage niet verplicht is wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering is een optionele bijlage waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden. Deze bijlage is dan ook een onderdeel van de beoordeling.

3.2. Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Open Access**

Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**

ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

4. Beoordeling en prioriteitstelling

De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

4.1. Relevantiecriteria

Programma specifieke relevantiecriteria– **Bijdrage aan programmadoel en focus subsidieronde**

- Beschrijf in uw subsidieaanvraag hoe uw beoogde (onderzoeks)project bijdraagt aan (een van) de doelstellingen van het Onderzoeksprogramma ggz. Denk hierbij aan het:
 - terugdringen van het aantal mensen met een psychische aandoening door met vroeg ingrijpen te voorkomen dat klachten uitgroeien tot een stoornis.
 - voorkomen van escalatie van problemen, onnodige chroniciteit en daarmee gepaard gaande lange behandeltrajecten.
 - versterken van het herstelvermogen en het maatschappelijk functioneren van cliënten in de ggz.
 - versterken van de kwaliteit en de doelmatigheid van de zorg.
- Beschrijf in uw subsidieaanvraag hoe uw beoogde (onderzoeks)project aansluit bij de inhoudelijke focus en doelen van de subsidieoproep.

– **Innovatie en toegevoegde waarde**

- Beschrijf de originaliteit, het vernieuwende en innovatieve karakter van uw project.
- Geef aan wat de maatschappelijke en wetenschappelijke meerwaarde is van uw project.
- Beschrijf duidelijk wat er al bestaat aan innovaties en onderzoeken op het terrein dat u wilt onderzoeken en wat uw onderzoek daaraan toevoegt. U dient hiervoor een (beknopte) literatuurreview toe te voegen aan uw subsidieaanvraag. De review is max. 2 A4 (lettergrootte 10 pt, lettertype Arial, exclusief literatuurlijst). Het gaat om een literatuuroverzicht waaruit de meest up-to-date stand van zaken uit de wetenschap blijkt op het onderwerp van de aanvraag. U kunt hierbij zoektermen in bijvoorbeeld PubMed vermelden. Het dient te bekrachtigen dat de voorgestelde studie de meest logische stap is om nu te zetten (in de wetenschap) voor de kennis over het onderwerp.

– **Participatie van cliënten en naasten**

ZonMw hecht veel waarde aan de betrokkenheid van cliënten en hun naasten bij uw onderzoek. In uw subsidieaanvraag dient duidelijk te worden in welke mate het project aansluit op de vragen en behoeften van cliënten en hun naasten en in hoeverre zij betrokken zijn bij de opzet en uitvoering van het project.

- Beschrijf hoe u cliënten en naasten betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- Beschrijf – indien van toepassing – hoe het project bijdraagt aan de versterking van participatie van cliënten binnen de zorgverlening en de eigen regie van cliënten en hun omgeving.

Een cliënten en naastenpanel, gecoördineerd door MIND beoordeelt dit onderdeel van uw subsidieaanvraag op de volgende criteria:

- relevantie vanuit perspectief van cliënten en naasten
- haalbaarheid vanuit perspectief van cliënten en naasten
- betrokkenheid van cliënten of ervaringsdeskundigen
- faciliteiten (vacatiegeld, reiskosten, etc.) voor cliënten of hun naasten voor betrokkenheid

– **Toepassing in termen van impact**

Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#). Uit uw subsidieaanvraag moet duidelijk worden wat de te verwachten toepasbaarheid en het gebruik van de resultaten zijn in de praktijk of bij het vormen van beleid.

- Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen.
- Beschrijf hoe de kennis voortkomend uit het project wordt doorvertaald buiten de (regionale) setting van het project.
- Beschrijf de aansluiting van uw onderzoek bij professionele richtlijnen of zorgstandaarden.
- Beschrijf hoe de (kosten)effectieve behandeling of diagnostische interventie na het onderzoek ingebed gaat worden in de dagelijkse zorgpraktijk en hoe ervoor gezorgd gaat worden dat

ondoelmatige zorg niet meer wordt toegepast. Beschrijf hierbij welke strategie u hiervoor aanhoudt en welke acties noodzakelijk zijn voor (de-)implementatie.

- Beschrijf de generaliseerbaarheid van de verwachte resultaten in de geestelijke gezondheidszorg in Nederland.
- Voor (mogelijke) toekomstige implementatie is het belangrijk dat de interventie goed wordt ingebed in de in Nederland gehanteerde financierings- en bekostigingssystematiek. Er wordt geadviseerd hier in een vroeg stadium aandacht voor te hebben. U dient toe te lichten hoe bij eventuele implementatie de interventie ingebed gaat worden in de huidige en nieuwe bekostigingsstructuur in de ggz.
- Maak inzichtelijk welke partijen betrokken zijn bij uw onderzoek om te bereiken dat uw onderzoeksresultaten daadwerkelijk gebruikt gaan worden. Uit de projectgroep blijkt dat de benodigde expertise, ervaring en infrastructuur aanwezig zijn voor het welslagen van het onderzoek en het maken van een implementatieplan voor toepassing voor in- of uitstroom uit de praktijk.
- Onderzoek sluit bij voorkeur aan bij één of meerdere onderzoeksvragen die zijn opgenomen in één van de kennisagenda's van de [NVvP \(2020\)](#), [MIND \(2016, 2023\)](#), [P3NL \(2020\)](#) en de [V&VN \(2019\)](#). In de subsidieaanvraag dient u duidelijk aan te geven bij welke geprioriteerde onderzoeksvraag het onderzoek aansluit.

– Diversiteit

Binnen alle projecten van het Onderzoeksprogramma ggz dient aandacht te zijn voor diversiteit en differentiatie van de doelgroep. Het is van belang dat bij de opzet, uitvoering, analyses, conclusies en publicatie van het subsidieaanvraag rekening wordt gehouden met diversiteit van de doelgroep. U dient rekening te houden met mogelijke genderverschillen en met de doelgroep kinderen en jongeren.

- Beschrijf in hoeverre het gezondheidsprobleem speelt bij mannen, vrouwen en/of bij jongeren.
- Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond, seksuele geaardheid en digitale vaardigheid, waar relevant voor de thematiek van het project.
- Beschrijf hoe bij cliëntenstudies voldoende deelnemers uit subpopulaties worden geïncludeerd om afzonderlijke conclusies te trekken.

Algemene relevantiecriteria

– Onderwijs

Kennis wordt vooral toepasbaar en toegepast in het [onderwijs](#) als deze kennis tot stand komt in wisselwerking tussen onderzoek, onderwijs en praktijk. Beschrijf hoe u de wisselwerking tussen onderwijs, onderzoek, praktijk en beleid vorm geeft. Beschrijf welke resultaten uw project naar verwachting oplevert voor het onderwijs.

– Toegang tot data

ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw uitgewerkte subsidieaanvraag hoe u gebruik maakt van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data/resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.

Meer informatie over de algemene relevantiecriteria vindt u op [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).

4.2. Kwaliteitscriteria

– Probleemstelling en doelstelling

- Beschrijf de probleem- en doelstelling. Let daarbij op helderheid, reikwijdte en originaliteit.
- Geef een heldere beschrijving en onderbouwing van de bijbehorende hypothese.

– Plan van aanpak

ZonMw vraagt aandacht voor passende onderzoeksdesigns: een onderzoeksdesign dient aan te sluiten bij de vraagstelling en rekening te houden met de haalbaarheid van de studieopzet en inclusie van cliënten. In deze subsidieronde wordt geen beperking opgelegd welk type onderzoeksdesign wordt toegepast.

- Voeg een uitgebreid plan van aanpak toe aan uw subsidieaanvraag, waarin onder andere een verdeling van werkpakketten, taken en verantwoordelijkheden bij de opzet en uitvoering zijn beschreven. Voeg ook een tijdspad toe. Geef dit grafisch weer in een Gantt chart of vergelijkbaar format.
- Geef een duidelijke omschrijving van het design met een goede onderbouwing, die laat zien dat de keuze van het [onderzoekdesign aansluit bij de vraagstelling](#).
- Indien u een economische evaluatie uitvoert binnen uw onderzoek, geeft u daar ook een omschrijving van. Volg hiervoor de [richtlijn voor het uitvoeren van economische evaluaties in de gezondheidszorg](#) van Zorginstituut Nederland. Denk in de omschrijving van het design in ieder geval aan een beschrijving van de patiëntenpopulatie, de te onderzoeken interventie en de zorg waarmee de interventie vergeleken wordt.
- Beschrijf de primaire en secundaire uitkomstmaten. Naast uitkomsten gericht op psychische en fysieke gezondheid, kan gedacht worden aan uitkomsten gericht op functioneel en persoonlijk herstel. Beschrijf ook welke meetinstrumenten u gebruikt en de follow-up duur.
- Geef een berekening van de steekproefgrootte. Deze moet aansluiten bij het design, de hypothese en de voorgenomen analyses van de uitkomst(en). Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met diversiteit. De te verwachten effectgroottes zijn gebaseerd op onderbouwde aannames.
- Voeg een uitgebreid plan van aanpak toe aan uw subsidieaanvraag, waarin onder andere een verdeling van werkpakketten, taken en verantwoordelijkheden bij de opzet en uitvoering zijn beschreven. Voeg ook een tijdspad toe. Geef dit grafisch weer in een Gantt chart of vergelijkbaar format.

– **Haalbaarheid**

ZonMw wil geïnvesteerde middelen optimaal laten renderen. Om die reden dient u te beschrijven dat uw project haalbaar is binnen de opgegeven looptijd en budget.

- Maak aannemelijk dat het doel van het onderzoek binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.
- Besteed nadrukkelijk aandacht aan de haalbaarheid van de beoogde inclusie van cliënten in uw onderzoek. Houdt hierbij rekening met het aantal cliënten dat per organisatie geïnccludeerd kan worden en de reeds lopende studies binnen de deelnemende centra.

– **Expertise en ervaring**

- Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep bijdraagt aan de kwaliteit van uw onderzoek of project.
- Samenwerking tussen relevante organisaties en disciplines komt tot uitdrukking in de samenstelling van de projectgroep.
- Uit de samenstelling van de projectgroep moet blijken dat cliënten(vertegenwoordigers) en/of hun naasten actief participeren bij de opzet en uitvoering van het project.

– **Budget**

Bij de subsidieaanvraag is het verplicht om een uitgebreide begroting toe te voegen. Het totaal aan te vragen bedrag mag niet meer dan 15% afwijken van het aangevraagde bedrag voor het projectidee.

- Geef een onderbouwing van het aangevraagde budget. Dit kunt u toelichten in sectie 5 (Financiële gegevens) van het aanvraagformulier via Mijn ZonMw.
- Tenminste 10% van het projectbudget dient te worden gereserveerd voor verspreiding en implementatie. Concretiseer dit in uw begroting die u als bijlage toevoegt aan de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

4.3. Beoordelingsprocedure en prioriteitstelling

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

Een programmacommissie beoordeelt de subsidieaanvragen op basis van de beschreven voorwaarden en criteria.

- De subsidieaanvraag wordt beoordeeld door anonieme referenten op kwaliteit. Daarnaast wordt de aanvraag beoordeeld door het cliënten en naastenpanel dat wordt gecoördineerd door MIND op relevantie voor en betrokkenheid van cliënten en naasten.

- U wordt in de gelegenheid gesteld een wederhoor te schrijven in reactie op de beoordelingen.
- De programmacommissie beoordeelt de relevantie en de kwaliteit en geeft een voorlopig oordeel op basis van:
 - de mate waarin de aanbevelingen uit de adviesbrief naar aanleiding van het projectidee zijn opgevolgd;
 - de subsidieaanvraag;
 - de referentenrapporten en het beoordelingsrapport van het cliënten en naastenpanel van MIND;
 - het wederhoor.
- Op basis van het voorlopige oordeel van de programmacommissie wordt een selectie van de aanvragers uitgenodigd voor een interview. De aanvragers worden verzocht een korte presentatie voor te bereiden. Vervolgens kunnen de leden van de commissie vragen stellen over de subsidieaanvraag (alle criteria kunnen daarbij aan bod komen), de beoordelingsrapporten en de reactie hierop in het wederhoor.
- De selectievergadering vindt medio september 2023 plaats. De commissievergadering en de interviews vinden naar verwachting 19 september 2023 plaats.
- Van de presentatie wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt deze geluidsopname vernietigd.
- Na afloop van de presentatie stelt de commissie het definitieve eindoordeel vast en wordt een prioritering van de aanvragen gemaakt op basis van de onderstaande matrix. In de matrix weegt kwaliteit zwaarder dan relevantie.

Kwaliteit / Relevantie	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Zeer relevant	1	3	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen
Relevant	2	4	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen
Laag relevant	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen

- Wanneer na toepassing van de prioriteringsmatrix het aantal honoreerbare aanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan zal de commissie de volgende aanvullende afwegingsgronden hanteren:
 - Eerst wordt gekeken naar het kwaliteitscriterium 'haalbaarheid'
 - Vervolgens naar het kwaliteitscriterium 'plan van aanpak'.
 - Indien op basis van de kwaliteitscriteria geen onderscheid gemaakt kan worden, wordt verder geprioriteerd op het relevantiecriteria 'participatie van cliënten en naasten'.
- De programmacommissie formuleert een advies aan het ZonMw-bestuur.
- Het ZonMw-bestuur neemt het uiteindelijke besluit tot toekenning of afwijzing van de subsidie.

5. Indienen

5.1 Indiening via Mijn ZonMw

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 22 juni 2023, om 14.00 uur.

Het gehele tijdpad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

Let op: Vriendelijk verzoek om de dag van de deadline en de dag erna telefonisch bereikbaar te zijn voor ZonMw.

5.2 Tips

- Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'. Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).
- Lees vóór het indienen van de subsidieaanvraag ook de handleiding met een [toelichting op de invulvelden](#) bij deze subsidieronde.

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar onderzoeksprogrammaggz@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk één week na indiening binnen zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Marloes van der Maas of Miryea Ruiz, 070 34 95 470 of onderzoeksprogrammaggz@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- Infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)'
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).
- [Voorwaarden en verplichtingen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).
- [FAIR data en datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Tien principes MVL](#)
- [Impact versterken](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)
- [Toelichting invulvelden](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Programmapagina Onderzoeksprogramma ggz](#)

6. Overige bijlagen

- [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit⁵, mits aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje ‘doel subsidieoproep’ aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) (hierna: consortium) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (‘DAEB’).

De DAEB zal bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten. Het subsidiebedrag mag alleen ingezet worden voor de activiteiten die onder de DAEB vallen. De consortiumpartijen die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken van ZonMw](#). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit. Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

Indien bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

⁵ Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.